

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas NO: 1980/385

Karar NO: 1981/130

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olay ra ilişkin olan ve sıkıyönetim askeri mahkelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı bulunan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Halil Cemici ve 9 arkadaşı

D L A Y : Çeşme Cumhuriyet Savcılığı'nca 31.12.1979 günlü iddianamede, " 17.11.1979 günü ve daha önceleri, Alaçatı Halk Odası Derneği Genel Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri bulunan yukarıda hüviyetleri yazılı sanıkların, bölücülüğü ve rejimi yıkmayı amaçlayan bazı kitap ve dergileri bütün dernek üyeleri ile Alaçatı halkının istifade edebileceği şekilde dernek kütüphanesinde bulundurmamak, Liberalizm'le mücadele edelim başlıklı duvar gazetesi ile yasak ideolojileri benimseyip bu yolda faaliyet gösteren Lenin, Che Guevara, Mahir Çayan, Deniz Gezmiş ve diğer bazı kimselere ait poster ve fotoğrafları dernek duvarlarına asmak suretiyle 1630 sayılı Yasa'nın 35/1-b. maddesi ne muhalefette buldukları" açıklanarak sanıkların, aynı Yasa'nın 64. maddesi uyarınca cezalandırılmaları ve derneğin kapatılmasına karar verilmesi istemiyle Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

1- Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi, 4.3.1980 gününde, 1980/3-8 sayılı ile: 1402 sayılı Yasa'nın 15/1. maddesi hükmünü,

2- İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi, 23.6.1980 gününde, 1980/35-24 sayılı ile : Suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan suçlar hiteliğinde bulunduğu ve sıkıyönetim askeri mahkemelerindeki herhangi bir dava ile bağlantılı da olmadığını,

neden göstererek mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, Çeşme Asliye Ceza Mahkemesi ile İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin kesinleşen kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz Y. İsmet Ayer, Maluk Yardımcı, Servet Tüzüm ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı 30.3.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hüseyin Çakıroğlu'nun raporu ile dosyadaki

Esas NO: 1980/785

belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli
gı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya Cumhuriyet
Başsavcısı yerine katılan Yardımcı ^{Urmuş} Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı
yerine katılan Yardımcı Önder Aynan'ın Askeri Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki
sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Çeşme İlçesi'nin bağlı bulunduğu İzmir İli, 20.2.1980 gününde sıkıyönetim
kapsamına alınmıştır. Sanıklara atılı suç, 17.11.1979 gününde ve daha önceleri işlenmiş
tir. Kamu davasında uygulanması istenilen Yasa hükümlerinde, derneğin kapatılması yap
tırımı vardır. 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası'nın 15/1. maddesi bu suçları, sıkıyönetim
ilânından sonra, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olması koşuluyla sıkıyöne
tim askeri mahkemelerinin görevi alanına almıştır. Sanıkların eylemleri, ideolojileri
Cumhuriyete, Vatan ve Millet'in bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına karşı olan
kişilerin resimlerini duvarlara asmak suretiyle onları övmek ve bu amaçlı dergi ve
kitapları dernek üyelerinin ve halkın görebileceği şekilde dernek binasında
bulundurmaya ve sıkıyönetim ilânına neden olan anarşik ortamın bu tür suçlar
dan kaynaklanmasına göre, suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde yazılı bulunduğu
üzere sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıktır. Bu suçun sözü
edilen maddenin (a) bendinde öngörülen üç aydan daha önceki bir günde işlenmişse de
(b) bendinde belirtilen sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel
ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu anlaşıldığından davanın, Askeri Yargı
yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin
görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

İsmail Oğuz, Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale bu sonuca değişik gerekçe ile
katılmışlardır.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde görülmesi gerek
tiğine, bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin

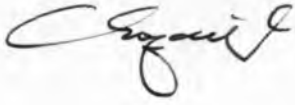
.. / ...

Esas NO: 1980/785

23.6.1980 günlü, 1980/35-24 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, İsmail Oğu Servet Tüzün ve Hasan Çelikkale'nin değişik gerekçeleriyle ve oybirliğiyle 30.3.19 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğu

Üye

Y. İsmet Ayer

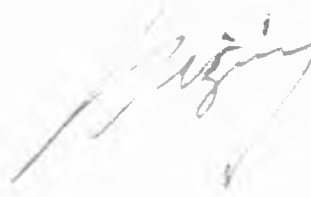
Üye

Haluk Yardımcı

Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

S/K

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/785

DEĞİŞİK GEREKÇE

Halk odaları, Halk evlerinin faaliyetleri ve bunların tanzim edenler hakkında Sıkıyönetim Savcılarınca soruşturmaların yürütülmekte olduğu, Halk odalarındaki faaliyetler ile bunlar arasında organik bağ ve bütünlük bulunması nedeniyle S.Y.Kanunu'nun 13/b. maddesindeki irtibat halini görerek çoğunluk kararına katılmaktayız.

Üye

İsmail Özgür

Üye

Servet Tüzün

Üye

Hasan Çelikkale

G/T.